«سعدوندی» با «من‌درآوردی» و محکوم به شکست دانستن ۶ فرمان ساختمان میرداماد:

بانک مرکزی در مسیر «چرخه اضمحلال» حرکت می‌کند

رامتین موثق

در روزهای اخیر تمام توجه‌ها به سمت رشد بی‌وقفه قیمت دلار رفته که سقف تاریخی ۱۳۰ هزار تومان را شکسته و مدام در حال رکوردشکنی جدید است و به نظر نمی‌رسد که سر ایستادن داشته باشد.

هرچند که روز گذشته دلار یک کاهش جزئی داشته و به ۱۲۹ هزار تومان بازگشته است، اما این مقدار کاهش در مقابل صعود بی‌سابقه قیمت آن در روزهای گذشته به چشم نمی‌آید. کارشناسان موافق بانک مرکزی این کاهش جزئی را نتیجه سیاست بانک مرکزی می‌دانند که در روزهای گذشته به «۶ فرمان» معروف شده است. اما بازار اعتنایی به دستورهای بانک مرکزی نداشت و افزایش قیمت خود را در پیش گرفت و حتی نرخ ارز دولتی نیز مغلوب نرخ ارز بازار آزاد شد. قیمت اسکناس و حواله دلار توافقی در بازار ارز تجاری سه‌شنبه ۲۵ آذر ۱۴۰۴ توسط بانک مرکزی اعلام شد و به ترتیب با رشد قابل توجه به نرخ ۷۵ هزار و ۲۷۴ تومان و ۷۳ هزار و ۸۲ تومان رسید. یعنی طی ۲ روز، نرخ ارز دولتی نیز ۲ هزار تومان افزایش نشان داد.

به گفته بسیاری از تحلیلگران، عامل اصلی رشد دلار سیاست‌های بانک مرکزی است اما برخی ریسک‌های سیستماتیک موجب نوساناتی می‌شوند که روز شنبه، اجرای طرح ۳ نرخی شدن بنزین جزو این ریسک‌ها بود و به احتمال زیاد، کاهش جزئی قیمت در روز گذشته به دلیل خالی شدن اثر ریسک‌ها بوده است و نه ۶ فرمان بانک مرکزی!

تصمیمات پلیسی بانک مرکزی برای دلار

یکشنبه ۲۳ آذر، سخنگوی بانک مرکزی تصمیمات شش‌گانه این بانک برای مدیریت بازار ارز و ثبات‌بخشی به آن را اعلام کرد و گفت: «بجز موارد شش‌گانه، تصمیمات دیگری نیز در بانک مرکزی برای کنترل و مدیریت بازار ارز و طلا اتخاذ شده که در روزهای آینده اطلاع‌رسانی می‌شود.» این تصمیمات بدین شرح است: «۱- بازنگری و بازآرایی نظام بودجه‌بندی و تخصیص و تأمین ارز با اولویت تخصیص و تأمین ارز برای بنگاه‌های اقتصادی ارزآور؛ ۲- تلاش برای کاهش فاصله زمانی بین تخصیص و تأمین ارز در مرکز مبادله ایران به ویژه تأمین به روز ارز برای تخصیص‌های معتبر در تالار دوم این مرکز با اولویت تخصیص ارز برای متقاضیان خرد زیر ۵۰ هزار دلار؛ ۳- گسترش پیش‌فروش ارز برای کلیه شرکت‌هایی که به موقع رفع تعهد ارزی انجام داده‌اند؛ ۴- تقویت تأمین مالی ارزی پروژه‌های از طریق انتشار انواع صکوک ارزی به ویژه اوراق مرابحه ارزی، صندوق پروژه ارزی، صندوق درآمد ارزی و پیش‌فروش ارز در تالار دوم برای سرمایه‌گذاران؛ ۵- تنظیم اقدامات نظارتی انضباطی بانک مرکزی برای مواجهه با گردش‌های مالی کلان با قصد سوداگری و اخلال در بازارهای ارز و طلا؛ ۶- هم‌زمان با تأمین موثر ارز در تالار اول، تقویت عمق بازار و تسریع تأمین ارز در بازار توافقی تالار دوم مرکز مبادله ایران در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت.»

همچنین یک روز پس از اعلام این سیاست‌های بانک مرکزی، سخنگوی این نهاد از برخورد با شعب اخلال‌گر در بازار طلا و ارز، خبر داد. محمد شیریجیان توضیح داد: «۱۲ تیم بازرسی ویژه برای رسیدگی به شعب مشکوک به تراکنش‌های پولشویی و ایجاد اختلال در بازار ارز و طلا تشکیل شده است. همچنین روز گذشته بازرسان به ۲۰ شعبه بانکی مراجعه کرده‌اند که برای مدیران و مسئولان آنها پرونده انتظامی تشکیل شده است.» این رفتار سیاست‌گذار برای بسیاری یادآور رفتارهای پلیسی سیاست‌گذار در گذشته است چرا که در سال‌های پیش، برخی از سوداگران بازار تحت عناوین سلطان سکه یا سلطان دلار دستگیر و حتی اعدام شده بودند. وقتی وحید مظلومین و محمد سالم در سال ۱۳۹۷، به جرم سلطان سکه اعدام شدند، سکه ۳ میلیون تومان بود اما امروز فقط در عرض چند ساعت، سکه ۳ میلیون تومان گران شد و به ۱۴۴ میلیون تومان رسید.

با استناد به تجربه گذشته، رفتار پلیسی در بازار ارز محکوم به شکست بوده و بازار نیز از فرمان‌های سیاست‌گذار تبعیتی نداشته است اما بانک مرکزی، به جای کنترل موثر بازار، تنها به این اقدامات اکتفا کرده است به گفته عده‌ای، به دلیل انتفاع از گرانی ارز است اما برخی دیگر اعتقاد دارند که بانک مرکزی توانایی نظارت موثر را ندارد و تنها به برخی اقدامات نمایشی بسنده می‌کند.

کارشناس اقتصادی: مسئولینی که در راس امور قرار دارند، معمولا خود را منزه می‌دانند و خود را بالاتر از بقیه در نظر می‌گیرند و معمولا وقتی به منصب می‌رسند، از حالت انسانی سابق خود تغییر حالت می‌دهند و به همین دلیل است که می‌بینیم در مواقع بروز مشکلات، خود را کنار می‌کشند و مشکل را به گردن بقیه می‌اندازند، به دیگران انگ و تهمت می‌زنند، آن‌ها را باز خواست می‌کنند و یا حتی به زندان می‌فرستند

سیاست «من‌درآوردی» بانک مرکزی

یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»، درباره ۶ فرمان بانک مرکزی برای مقابله با نوسانات نرخ ارز در بازار آزاد، گفت: زمانی که ریشه سیاست‌گذاری اشتباه است اما سیاست‌گذار دانش کافی ندارد تا تشخیص بدهد همین سیاست‌هایی که اعمال می‌کند، ریشه بحران و مشکل است، باز به تکرار آن روی می‌آورد. علی سعدوندی تصریح کرد: زمانی که این سیاست‌ها با شکست مواجه می‌شوند، سیاست‌گذار نیز بر سیاست‌های گذشته خود پافشاری بیشتری می‌کند.

او افزود: برای مثال بانک مرکزی در نظر دارد انضباط و نظارت بیشتری بر بازار حکمفرما کند، دستگیری‌ها، بازخواست‌ها و بازجویی‌ها را افزایش دهد اما در این مسائل، ذات انسان را در نظر نمی‌گیرد و این رویه به یک چرخه، که به چرخه اضمحلال مشهور است، می‌انجامد.

این کارشناس حوزه اقتصاد اظهار کرد: بانک مرکزی متاسفانه در مسیر این چرخه حرکت می‌کند؛ یعنی کوچکترین آشنایی با سیاست‌گذاری در دنیا ندارد، با مباحث علمی و با تجربه بشری کشورهای دیگر آشنا نیست و تنها دنبال پیاده‌سازی سیاست‌های «من‌درآوردی» است که اتفاقا این سیاست‌ها در کشورهایی که شکست خورده بودند و به سمت ابر تورم‌ها رفته بودند، تجربه شده بود. بنابراین این ۶ فرمان بانک مرکزی نتیجه مطلوبی نخواهد داشت.

علی سعدوندی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: بانک مرکزی کوچکترین آشنایی با سیاست‌گذاری در دنیا ندارد، با مباحث علمی و با تجربه بشری کشورهای دیگر آشنا نیست و تنها دنبال پیاده‌سازی سیاست‌های «من‌درآوردی» است که اتفاقا این سیاست‌ها در کشورهایی که شکست خورده بودند و به سمت ابر تورم‌ها رفته بودند، تجربه شده بود. بنابراین ۶ فرمان بانک مرکزی برای بازار ارز، نتیجه مطلوبی نخواهد داشت

سیاست‌گذاران اقتصادی مقصران اصلی هستند

سعدوندی همچنین عنوان کرد: راه دیالوگ با این نوع سیاست‌گذاران کاملا بسته است زیرا این افراد یک نوع الوهیت و قداست برای خود تعریف کرده‌اند که توانایی شنیدن صدای منتقد و مخالف را ندارند. او با تاکید بر اینکه نشنیدن صدای منتقد به وخامت اوضاع منجر خواهد شد، درباره اینکه «در سال‌های گذشته نیز تجربیات پلیسی در بازارهای مالی مانند اعدام سلطان سکه و استیضاح همتی انجام شده بود اما با شکست کامل مواجه شد؛ چرا این تفکر همواره همراه سیاست‌گذار است؟»، پاسخ داد: این مسئله به منیت آن فردی برمی‌گردد که در راس امور، مانند بانک مرکزی، قرار گرفته است.

در سال ۱۳۷۴ قیمت ارز افزایش پیدا کرد و یک روز نیروهای امنیتی و نظامی رو یک حمله، کل بازار استانبول و فروشندگان ارز را تخلیه و همه را زندانی کردند در حالی که رئیس سازمان برنامه و بودجه وقت، ریاست بانک مرکزی و سیاست‌گذاران اقتصادی کشور متهمان ردیف اول وضعیت دلار بودند!

این تحلیلگر مسائل اقتصادی توضیح داد: این افراد معمولا خود را منزه می‌دانند و خود را بالاتر از بقیه در نظر می‌گیرند و معمولا وقتی به منصب می‌رسند، از حالت انسانی سابق خود تغییر حالت می‌دهند و به همین دلیل است که می‌بینیم در مواقع بروز مشکلات، خود را کنار می‌کشند و مشکل را به گردن بقیه می‌اندازند، به دیگران انگ و تهمت می‌زنند، آن‌ها را باز خواست می‌کنند و یا حتی به زندان می‌فرستند.

سعدوندی با اشاره به تجربه دستگیری و اعدام سلطان سکه، یادآور شد: در سال ۱۳۷۴ همین مسائل تکرار شد؛ قیمت ارز افزایش پیدا کرد و یک روز نیروهای امنیتی و نظامی در یک حمله، کل بازار استانبول و فروشندگان ارز را تخلیه و همه را زندانی کردند در حالی که رئیس سازمان برنامه و بودجه وقت، ریاست بانک مرکزی و سیاست‌گذاران اقتصادی کشور متهمان ردیف اول وضعیت دلار بودند!

او تاکید کرد: حتی در آن زمان نیز مشکل را از خود نمی‌دیدند و پاسخگوی وضع موجود نبودند و در همان زمان هم هیچکس نپرسید که چرا فروشندگان ارز زندانی شدند اما مقصران اصلی و ریشه مشکلات، آزاد و در راس امور اقتصادی هستند. اکنون نیز همین چرخه در حال تکرار است.

رفاه بسیار زیاد مدیران بانک مرکزی اشکال بزرگی است

این اقتصاددان در پاسخ به سوالی درباره احتمال انتفاع بانک مرکزی از گرانی ارز در بازار، بیان کرد: اینطور نیست که بانک مرکزی انتفاعی از گرانی نرخ ارز در بازار آزاد ببرد و کارشناسان و مدیران ارشد بانک مرکزی همواره در سطح بسیار خوبی از رفاه قرار دارند. سعدوندی ادامه داد: این رفاه بسیار زیاد مدیران بانک مرکزی نیز اشکال بزرگی است؛ چه تورم کشور چند صد درصد باشد و چه ۵ درصد، کارشناسان بانک مرکزی از رستوران بسیار عالی، امکانات بسیار خوب، وام کم بهره منتفعند و همه امکانات رفاهی در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد.

به اعتقاد او، بانک مرکزی از فروش ارز گران منتفع نمی‌شود اما در برخی اوقات قیمت ارزی را که تحت کنترل بانک مرکزی و یا دولت است، افزایش می‌دهند تا برخی ناترازی‌ها را جبران کنند که این نیز سیاست غلطی است.

این کارشناس در پایان خاطرنشان کرد: بهتر است تا ارز تک‌نرخی و به بازار سپرده شود تا شناور باشد و ارز دولت هم صرف ساخت کشور بشود، اما این امر اکنون تحقق نمی‌یابد.

خبر اقتصادی

معاون اول رئیس جمهور:

برنامه اقتصادی دولت برای «شرایط خاص» نهایی شد

معاون اول رئیس جمهور خبر داد که برنامه اقتصادی ویژه «شرایط خاص» به زودی در دولت تصویب خواهد شد. به گزارش تسنیم، این در حالی است که طی هفته‌های اخیر، برخی بازارهای مهم از جمله بازار نهاده‌های دامی با چالش‌های جدی مواجه شده‌اند و نوسان‌های شدید نرخ ارز نیز بر فضای اقتصادی کشور سایه انداخته است. در چنین شرایطی، نگاه‌ها به برنامه اقتصادی جدید دولت دوخته شده است؛ برنامه‌ای که باید مشخص کند دولت برای مدیریت چالش‌های ارزی، تجاری و تأمین کالاهای اساسی چه تدابیری در نظر گرفته و تا چه اندازه می‌تواند به ثبات‌بخشی به بازارها کمک کند.

رئیس اتاق بازرگانی تهران:

نظام چندنرخی ارز کاهش سرمایه‌گذاری را تشدید می‌کند

رئیس اتاق تهران با هشدار نسبت به جهش نرخ ارز، اظهار کرد: افزایش نرخ دلار نتیجه سیاست‌های نادرست ارزی است و تداوم نظام چندنرخی، نااطمینانی، فساد و کاهش سرمایه‌گذاری را در اقتصاد کشور تشدید می‌کند. به گزارش مهر، محمود نجفی عرب در پیامی که در سی‌وچهارمین نشست هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی تهران قرائت شد، تصریح کرد: نظام چندنرخی، که نمونه آن در اقتصاد ایران دیده می‌شود، شامل نرخ ارز دولتی است که به‌صورت مصنوعی پایین نگه داشته می‌شود و به کالاهای اساسی، ضروری و برخی خدمات اختصاص می‌یابد. این نظام که از آن به‌عنوان «نظام ارشادی» یاد می‌شود، بر این فرض استوار است که سیاست‌گذاران اقتصادی می‌توانند با دستکاری نرخ ارز، فعالیت‌های اقتصادی را به سمت اهداف از پیش تعیین‌شده هدایت کنند.

بانک مرکزی:

تخصیص ارز مشروط شد

بانک مرکزی برای مدیریت فشار ارزی و جلوگیری از اخلال در تامین دارو و کالاهای اساسی، روند ثبت‌سفارش و تخصیص ارز را با حضور صمت و بهداشت زیر تیغ اصلاح برد. به گزارش تسنیم، همچنین موضوع تسریع در پرداخت‌های ارزی برای کالاهایی که کد تخصیص دریافت کرده‌اند نیز مورد بررسی قرار گرفت و اقدامات لازم برای تسریع در تامین منابع ارز برای کالاهای اساسی و دارو با همکاری وزارتخانه نفت و بانک‌های عامل فعال در بازار ارز تجاری و کارگزاری‌های فعال انجام می‌شود. به دستور رئیس کل بانک مرکزی، کمیته تخصصی رصد تامین ارز کالاهای اساسی و دارو با حضور نمایندگان وزارتخانه‌ها تشکیل و روزانه این موضوع پیگیری می‌شود.

معاون حفاظت و بهره‌برداری آب منطقه‌ای تهران:

بارش‌های اخیر تاکنون تاثیر چندانی در منابع آبی نداشته است

معاون حفاظت و بهره‌برداری شرکت آب منطقه‌ای تهران عنوان کرد: در سال آبی جاری و با وجود بارش‌های خوبی که در دو هفته اخیر صورت گرفت، اما تاثیر چندانی در منابع آب سطحی و آب‌های زیرزمینی نداشته‌اند. به گزارش ایرنا، راما حبیبی با بیان اینکه کشور پنج سال متوالی درگیر خشکسالی بوده و وارد سال ششم خود شده است، افزود: افزود: کاهش حجم و دفعات بارش‌ها سبب شده تا منابع آبی به پایین‌ترین حجم خود برسند. امسال هم از ابتدای سال آبی جاری بارندگی چندان مناسبی وجود نداشته و تاکنون حدود ۱۵ میلیمتر بارش داشته‌ایم.

جهان

اعتراضات ضد فساد و به میدان آمدن نسل Z آینده بلغارستان را در مدار تغییر قرار داد؛

سقوط دولت صوفیه در آستانه یورویی شدن

رامین پرتو

بلغارستان طی هفته‌های اخیر بار دیگر به یکی از کانون‌های اصلی ناآرامی سیاسی در شرق اروپا تبدیل شد؛ ناآرامی‌هایی که نه تنها دولت ائتلافی این کشور را به پرتگاه سقوط کشاند، بلکه بار دیگر نشان داد شکاف‌های سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در کشورهای اروپای شرقی، حتی سه دهه پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، همچنان فعال و تعیین‌کننده هستند. اعتراضات گسترده‌ای که از مخالفت با بودجه سال ۲۰۲۶ آغاز شد، به سرعت به جنبشی فراگیر علیه فساد سیستماتیک و نخبگان سیاسی بدل شد و سرانجام با استعفای نخست‌وزیر، یکی از مهم‌ترین بحران‌های سیاسی بلغارستان در سال‌های اخیر را رقم زد.

از حدود دو هفته پیش، ده‌ها هزار شهروند بلغارستانی در صوفیه و دیگر شهرهای این کشور به خیابان‌ها آمدند. محور اولیه اعتراضات، طرح بودجه‌ای بود که قرار بود نخستین بودجه بلغارستان پس از پیوستن رسمی به منطقه یورو باشد؛ بودجه‌ای که افزایش مالیات‌ها، بالا رفتن سهم بیمه بازنشستگی حقوق‌بگیران و استقراض بیشتر دولت را در بر می‌گرفت. این طرح با مخالفت شدید اتحادیه‌های کارگری، گروه‌های مدنی و بخش‌هایی از جامعه تجاری روبه‌رو شد، اما به سرعت روشن شد که مساله اصلی معترضان، فراتر از ارقام و بندهای بودجه‌ای است. خبرگزاری بلومبرگ این اعتراضات را بزرگ‌ترین موج اعتراضی در بلغارستان طی بیش از یک دهه گذشته توصیف کرد؛ اعتراضاتی که هم‌زمان با آماده‌سازی این کشور برای پیوستن به منطقه یورو در ژانویه ۲۰۲۶ شکل گرفت. معترضان با مسدود کردن مرکز صوفیه و میدان مقابل پارلمان، شعار «استعفا» سر دادند و نارضایتی عمیق خود از دولت ائتلافی روزن ژلیازکوف را به نمایش گذاشتند و اساساً حمله به دفاتر برخی احزاب سیاسی، استفاده پلیس از گاز اشک‌آور و بازداشت ده‌ها نفر، نشانه‌ای از تشدید بحران بود.

بودجه، یورو و جرقه یک بحران سیاسی

آنچه در ابتدا به‌عنوان اعتراض به یک طرح اقتصادی آغاز شد، به سرعت به چالشی تمام‌عیار علیه مشروعیت دولت بدل شد. بودجه سال ۲۰۲۶ برای بسیاری از شهروندان نماد تداوم سیاست‌هایی تلقی می‌شد که به باور آنها، منافع نخبگان سیاسی و الیگارشی را بر رفاه عمومی ترجیح می‌دهد. پیوستن بلغارستان به منطقه یورو، اگرچه از منظر دولت گامی رو به جلو در همگرایی اروپایی بود، اما برای بخش قابل توجهی از جامعه، بانگرانی از افزایش هزینه‌های زندگی، فشار مالیاتی و تشدید نابرابری‌ها همراه شد. دولت ژلیازکوف پس از نخستین موج اعتراضات وعده اصلاح بودجه را داد، اما به جای پس گرفتن لایحه، مسیر تصویب نسخه اصلاح‌شده را با شتاب ادامه داد؛ اقدامی که به جای آرام‌سازی فضا، خشم عمومی را تشدید کرد. در این میان، شعارهای معترضان به‌طور فزاینده‌ای متوجه چهره‌های نمادین فساد در سیاست بلغارستان شد؛ از جمله بویکو بوریسوف، نخست‌وزیر پیشین و رهبر حزب «گرب»، و دلیان پافسکی، الیگارش بانفوذ و شریک غیررسمی دولت. پافسکی که از سوی آمریکا و بریتانیا به دلیل فساد تحریم شده، در نگاه معترضان نماد پیوند میان قدرت سیاسی و منافع الیگارشیک بود. شعار «مافیا گم شو» که در میدان استقلال صوفیه طنین‌انداز شد، بیانگر آن بود که اعتراضات از سطح سیاست‌گذاری اقتصادی عبور کرده و به نفی کل ساختار قدرت موجود رسیده است.

نقش نسل «زد» و انفجار خشم اجتماعی

یکی از ویژگی‌های برجسته اعتراضات اخیر بلغارستان، نقش پررنگ نسل جوان، به‌ویژه نسل «زد» بود. رسانه‌های بلغارستان و اروپا از این موج اعتراضی به‌عنوان نخستین پیروزی سیاسی بزرگ نسل زد (Z) در خاک اروپا یاد کردند. جوانانی که نه تجربه دوران کمونیسم را دارند و نه خاطره مستقیمی از بحران اقتصادی دهه ۹۰ میلادی، اما اکنون با مطالبات متفاوتی وارد میدان سیاست شده‌اند. این نسل، که از طریق شبکه‌های اجتماعی مانند تیک‌تاک بسیج شد، فساد سیستماتیک، مصونیت نخبگان سیاسی، وضعیت نامناسب نظام سلامت و نبود فرصت‌های شغلی با درآمد مناسب را در صدر مطالبات خود قرار داد. اعتراضات برای بسیاری از آنها نخستین تجربه جدی کنش سیاسی خیابانی بود؛ تجربه‌ای که با خلاقیت، استفاده از نمادها، نورهای لیزری و شعارهای تند و تیز همراه شد و اصولاً انعکاس واژه‌هایی چون «استعفا» و «اخراج مافیا» بر دیوارهای پارلمان، تصویر روشنی از شکاف عمیق میان جامعه و حاکمیت ارائه داد.

چرا اعتراضات به نتیجه رسید؟

پرسش کلیدی این است که چرا این بار اعتراضات عمومی توانست به سقوط دولت بلغارستان منجر شود. پاسخ را باید در هم‌زمانی چند عامل جست‌وجو کرد. نخست، فرسودگی ساختار سیاسی بلغارستان است؛ کشوری که طی چهار سال گذشته هفت انتخابات پارلمانی را تجربه کرده و با بی‌ثباتی مزمن دست‌وپنجه نرم می‌کند و این بی‌ثباتی، اعتماد عمومی به نهادهای رسمی را به شدت تضعیف کرده است.

دوم، عمق و گستره فساد ادعایی است. گزارش‌های مکرر سازمان شفافیت بین‌الملل که بلغارستان را یکی از فاسدترین اعضای اتحادیه اروپا معرفی می‌کند، به احساس بن‌بست در جامعه دامن زده است. ناتوانی نظام قضایی در محکوم کردن مقامات رده‌بالا، این تصور را تقویت کرده که فساد نه یک انحراف، بلکه بخشی از سازوکار قدرت است.

سوم، نقش نسل جوان و انرژی مدنی تازه‌ای است که به میدان آمده است. برخلاف موج‌های اعتراضی پیشین، این بار معترضان از انسجام، استمرار و حمایت اجتماعی گسترده‌تری برخوردار بودند. همین عوامل باعث شد که استعفای نخست‌وزیر، حتی دقایقی پیش از رأی عدم اعتماد پارلمان، به‌عنوان تنها راه مهار بحران مطرح شود. روزن ژلیازکوف در اعلام استعفای خود تصریح کرد که «صدای مردم، صدای خداست» و تأکید کرد که دولت باید به خواست شهروندان تن دهد. این موضع‌گیری، هرچند تلاشی برای حفظ بخشی از سرمایه سیاسی بود، اما در عمل به معنای پذیرش شکست دولت در برابر فشار خیابان تلقی شد. نکته مهم این است که از منظر سیاسی، دولت ژلیازکوف بر پایه ائتلافی شکننده و اقلیتی متکی بود که از حمایت غیررسمی چهره‌هایی جنجالی بهره می‌برد. این ساختار، دولت را در برابر هر شوک اجتماعی آسیب‌پذیر می‌کرد. از منظر اجتماعی، شکاف میان نخبگان و شهروندان عادی به نقطه انفجار رسیده بود؛ شکافی که با احساس بی‌عدالتی، مهاجرت گسترده جوانان و کاهش کیفیت خدمات عمومی تشدید شده است. در بعد اقتصادی نیز، نگرانی از پیامدهای پیوستن به منطقه یورو، افزایش هزینه‌های زندگی و فشارهای معیشتی، بستر نارضایتی را فراهم کرد. بودجه ۲۰۲۶ نه تنها پاسخی به این نگرانی‌ها نداد، بلکه به‌عنوان نماد تداوم سیاست‌های ناعادلانه تلقی شد.

نگاه آمریکا و روسیه چیست؟

سقوط دولت بلغارستان در آستانه پیوستن به منطقه یورو، بی‌تردید از نگاه بازیگران بین‌المللی پنهان نمانده است. آمریکا که پیش‌تر برخی چهره‌های بانفوذ بلغارستان را به دلیل فساد تحریم کرده، اعتراضات را در چارچوب مبارزه با فساد و تقویت حکمرانی دموکراتیک ارزیابی می‌کند. در مقابل، روسیه با دقت تحولات صوفیه را دنبال می‌کند؛ به‌ویژه با توجه به احتمال نقش‌آفرینی بیشتر رومن رادف، رئیس جمهور منتقد سیاست‌های غرب در قبال جنگ اوکراین. بر این اساس در کوتاه‌مدت، انتظار می‌رود بلغارستان به سمت انتخابات زودهنگام حرکت کند؛ انتخاباتی که می‌تواند موازنه قدرت سیاسی را تغییر دهد. در میان‌مدت، اگر مطالبات ضدفساد به اصلاحات نهادی منجر نشود، خطر بازتولید بی‌ثباتی همچنان پابرجاست. با این حال، حضور فعال نسل جوان و تجربه موفق فشار مدنی، می‌تواند نقطه عطفی در تاریخ سیاسی معاصر بلغارستان باشد.

شرکت آب و فاضلاب استان کردستان

آگهی فراخوان مناقصه

شرکت آب و فاضلاب استان کردستان در نظر دارد پروژه های ذیل را از طریق مناقصه به پیمانکاران واجد صلاحیت واگذار نماید.

ردیف	کد مناقصه	عنوان پروژه	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	مدت اجرا	محل تامین اعتبار	مبلغ و نوع تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ (ریال)	مبلغ و نوع تضمین شرکت در مناقصه: انواع تضمین	نوع مناقصه	شماره فراخوان در سامانه ستاد ایران
۱	۱۴۰۴-۲۷۴	آبرسانی به روستاهای شهرستان کامیاران زون شماره ۲	۱۲۰,۵۷۵,۷۲۸,۳۰۸	۳۰۰ روز	طرح‌های عمرانی	۶۰۳۰۰۰۰۰۰۰	ضمانت نامه بانکی، سپرده نقدی، اوراق مشارکت	عمومی یک مرحله‌ای همزمان با ارزیابی	۲۰۰۴۰۰۷۰۱۴۰۰۰۰۸۷
۲	۱۴۰۴ -۲۷۲	آبرسانی به روستاهای بخش مرکزی شهرستان بیجار-زون ۱۸	۱۴۸,۴۷۱,۳۲۶,۴۲۱	۲۷۰ روز	طرح‌های عمرانی	۷۴۳۰۰۰۰۰۰۰	ضمانت نامه بانکی، سپرده نقدی، اوراق مشارکت	عمومی یک مرحله‌ای همزمان با ارزیابی	۲۰۰۴۰۰۷۰۱۴۰۰۰۰۸۸
۳	۱۴۰۴ -۲۷۸	آبرسانی به روستاهای زون ۱ شهرستان قروه	۱۵۴,۱۵۶,۱۶۴,۰۶۲	۱۰ ماه	طرح‌های عمرانی	۷,۷۰۸,۰۰۰,۰۰۰	ضمانت نامه بانکی، سپرده نقدی، اوراق مشارکت	عمومی یک مرحله‌ای همزمان با ارزیابی	۲۰۰۴۰۰۷۰۱۴۰۰۰۰۸۳
۴	۱۴۰۴-۲۸۱	آبرسانی به روستاهای زون ۲ شهرستان قروه	۱۸۶,۲۱۲,۹۱۸,۲۴۵	۱۰ ماه	طرح‌های عمرانی	۹,۳۱۱,۰۰۰,۰۰۰	ضمانت نامه بانکی، سپرده نقدی، اوراق مشارکت	عمومی یک مرحله‌ای همزمان با ارزیابی	۲۰۰۴۰۰۷۰۱۴۰۰۰۰۸۵

محل دریافت اسناد مناقصه:	سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) به آدرس setadiran.ir				
مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سامانه ستاد ایران:	روز	چهارشنبه		مورخ	۱۴۰۴/۹/۲۴
	ساعت:	۱۹	روز: شنبه	مورخ	۱۴۰۴/۹/۲۹
مهلت زمانی ارائه پیشنهاد قیمت:	ساعت:	۱۹	روز: یکشنبه	مورخ	۱۴۰۴/۱۰/۱۴
زمان شروع بازگشایی پاکت ها:	ساعت:	۸	روز: دوشنبه	مورخ	۱۴۰۴/۱۰/۱۵
آدرس مناقصه گزار:	سنندج، خیابان امام، استانداری، بالاتر از پل کمانگر، جنب پست بانک، شرکت آب و فاضلاب استان کردستان، کد پستی: ۶۶۱۳۹۱۵۴۷۱ ، تلفن: ۳۱۰۴۲۰۰۰ - ۳۳۱۵۰۸۱۵ (۰۸۷ ، فکس: ۳۳۱۷۷۶۷۱ (۰۸۷				
مهلت تحویل پاکت الف (ضمانت نامه شرکت در مناقصه):	پایان وقت اداری روز:	پنجشنبه	مورخ	۱۴۰۴/۱۰/۱۴	
محل تحویل پاکت الف (ضمانت نامه شرکت در مناقصه):	امور قراردادها				

شرکت آب و فاضلاب استان کردستان